

СТАНОВИЩЕ

От проф. Петя Цветкова, д.м.н.

Медицински Факултет, Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Бургас

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“
в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално
направление 7.1. Медицина, докторска програма “Урология“

Автор: д-р **Димитър Тодоров Делков** – докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Урология и обща медицина“, Медицински факултет на МУ - Пловдив

Тема: „Онкометаболити в урината - нова възможност за ранно откриване и прогнозиране на клиничното протичане на доказан простатен карцином“

Научни ръководители:

Проф. д-р Иван Дечев, дм

Доц. Йорданка Узунова, дб

Общо представяне на процедурата и докторанта

Докторантът е зачислен със Заповед на Ректора на МУ – Пловдив Р-1567/05.07.2018 год. и отчислен с право на защита с решение на ФС на Медицински факултет на МУ – Пловдив с протокол № 1/09.02.2022 год. Представеният комплект материали на електронен носител е в съответствие с чл.70 (1) от I. Раздел. Придобиване на образователна и научна степен „ДОКТОР“ и научна степен „ДОКТОР НА НАУКИТЕ“ в МУ – Пловдив на Правилника за академично развитие в МУ – Пловдив от 28.01.2021 г.

Докторантът е приложил 3 бр. публикации във връзка с дисертационния труд.

Актуалност на тематиката

Изборът на темата на дисертационния труд е навременен и особено актуален, както поради високата честота на простатния карцином, така също и високата смъртност при мъже в трудоспособна възраст. Ранната и точна диагноза е от особено значение за избор на лечебна тактика и благоприятен изход на тази социално значима патология.

Независимо от крупните постижения на съвременната онкологична медицина и появата на нови концепции за диагностичен и терапевтичен подход към простатния карцином, се разкрива една нова ниша, а именно разпознаването на допълнителни биомаркери. Те биха подпомогнали ранната детекция, ефикасността на клиничното поведение към заболяването и прогнозиране на изхода при доказан простатен карцином.

Познаване на проблема

В глава „Литературен обзор“ докторантът показва, че е отлично запознат с изобилната и противоречива литература по разработваната тема. Включена е обстойна информация относно епидемиологията, рисковите фактори, клиничното и патологично стадиране на това злокачествено новообразувание. Много удачно се описват и методите за диагностициране на простатния карцином, като се обръща достатъчно внимание на тяхната диагностична и прогностична стойност. Докторантът представя известните до момента класически и някои нови недостатъчно проучени туморни маркери.

Видно е, че д-р Делков познава в детайли проблема и публикуваните до сега резултати по тематиката на дисертационния труд. Цитираните източници са подходящо подбрани и информативни. Литературният преглед представя докторанта като изследовател с възможности да интерпретира, анализира и оценява постигнатите до момента научни постижения. Прави приятно впечатление добрият научен стил и изказ, което предполага високо ниво на теоретична подготовка и осведоменост по проблема простатен карцином, както и умение да прилага научната терминология адекватно. От представения литературен обзор и подробната коректно въведена библиография може да се заключи, че докторантът показва способност за научен анализ.

Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана; поставените 4 конкретни практически **задачи** са съобразени с дефинираната цел и действително допринасят за нейното реализиране.

Материалите и методите в дисертационния труд са представени коректно и изчерпателно. За реализиране на поставените задачи е използван удачен набор от съвременни диагностични и биоаналитични методи. Включени са критериите за избор на пациентите, диагностициране на заболяването, предварителната подготовка на изследваните проби, условията за техния хроматографски анализ, нормализиране на получените резултати спрямо креатинин, приложен е адекватен статистически анализ за оценка на данните.

Проведеното изследване има разрешително от Етичната комисия в МУ Пловдив. Спазени са изискванията за взето информирано съгласие от пациентите.

Резултатите са систематизирани, достоверни, отговарящи на поставените задачи, като са представени с помощта на информативни таблици и фигури, към които са представени и резултатите от приложената статистика. Адмирации за едновременното изложение на получените данни с дискусия. Принос на дисертационния труд са данните, свързани със сравнителен анализ на отделните онкометаболити в урината на пациенти с простатен карцином в различни възрастови групи, при пациенти, разпределени в групи на ISUP, както и направените корелационни зависимости между изследваните метаболити и PSA.

При **обсъждането на собствените резултати** докторантът предлага обобщения, систематизиране и сравняване с резултатите на други автори и колективи, като представя и собствени хипотези. Така той показва задълбоченост и умение за анализиране.

Логично от получените резултати и тяхното обсъждане са направени 7 извода, които дават отговор на поставените задачи. Открояват се установените достоверни разлики в уринните концентрации на 5 от проучените 8 метаболита - етаноламин, саркозин, кинуренин, β -аланин и изолевцин при пациентите с доказан простатен карцином спрямо контролната група, както и доказаната тяхна най-висока диагностична надеждност и предиктивна точност. При приложния анализ на диагностичния потенциал чрез изследване на кривата на работната характеристика (ROC curves) на метаболитите, показали достоверно повишени концентрации при простатен карцином, е установена най-висока диагностична надеждност и предиктивна точност на панел от 5 метаболита - етаноламин, саркозин, кинуренин, β -аланин и изолевцин.

Формулирани са общо 5 оригинални приноса и 2 с потвърдителен характер.

Списъкът на публикациите, който е приложил д-р Димитър Делков, включва 3 публикации, една от които е в списание с импакт-фактор, както и 4 участия в научни форуми и проекти.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд **съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати**, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати **напълно съответстват** на специфичните изисквания на Правилника за академично развитие в МУ – Пловдив (2021).

Дисертационният труд показва, че докторантът д-р Димитър Тодоров Делков **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Урология“, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Определено считам, че докторантурата е изпълнила своята мисия както в образователния, така и в научния си аспект.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от анализирания по-горе дисертационен труд, автореферат, научни трудове, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди ОНС ”Доктор“ на д-р **Димитър Тодоров Делков** в докторска програма по урология в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина и научна специалност „Урология“.

03. 05. 2022 г.

Бургас

Изготвил становището:

(Проф. Петя Цветкова, д.м.н.)

Здължено на основание
чл.3 §1, 6, "В" Регламент (ЕС)2018/679